

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
II. DÖNEM I. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
10. SINIF

**ÖĞLE
OTURUMU**

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 8 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1 ve 7. sorular 10 puan; 2. soru 14 puan; 3 ve 4. sorular 12 puan; 5. soru 9 puan; 6. soru 8 puan; 8. soru 25 puan değerindedir.

1. • Son zamanlarda işler o kadar karıştı ki kendimi içinden çıkmakta zorlanacağım bir durumda buldum.
• Bu çalışma grubunda yer almak istemediğinden her işi ayak sürüyerek yapıyor.

Bu cümlelerdeki altı çizili deyimlerin cümleye kattığı anlamı yazınız. Bu deyimleri cümlelerdeki anlamına uygun olacak biçimde birer cümlede kullanınız. (10 puan)

içinden çıkmak:

Cümle:

Ayak sürmek:

Cümle:

Cevap:

içinden çıkmak: "Karışık bir işin güçlüklerini yenebilmek, üstesinden gelmek" anlamına gelen ifadeler. (3 puan)

Cümle: Çok emek ve çok para lazım, bu işin içinden çıkabileceğini sanmıyorum. (2 puan)

Ayak sürmek: "Verilen bir işi ağırdan almak" anlamına gelen ifadeler. (3 puan)

Cümle: Bu iş kendi çıkarına olmadığı için yine ayak sürüyor. (2 puan)

2. Benim için evden çıkmak, bir bakıma rahat nefes almak demektir. Şehri ve insanları sevmiyordum değil; tam tersine, onlara karşı hep bir ilgi ve yakınlık duyuyordum. Ama bu yakınlık, bir zaman sonra yorucu bir ağırlığa dönüşüyordu. Her şey o kadar belirli, o kadar değişmezdi ki... Sanki hayatlar bir kalıba dökülmüş, bütün sürprizleri alınıp götürülmüştü. Bir an durup etrafıma bakındığımda gördüğüm şey, bir makinenin dişlileri gibi işleyen bir düzenin soğuk tekrarlarıydı. Ben de bu düzenin içine çekilmekten kurtulamıyordum.

Bu metnin kahramanı “Bir an durup etrafıma bakındığımda gördüğüm şey, bir makinenin dişlileri gibi işleyen bir düzenin soğuk tekrarlarıydı.” **sözüyle hangi durumdan yakınmıştır? Yazınız. (14 puan)**

Cevap:

“Yaşamın sıradan/monoton/tekdüze bir hâle gelmesi.” anlamına gelen ifadeler. (14 puan)

3. Gözlerim, karşımda duran köylüye kilitlenmişti. O bana bir şeyler anlatıyordu fakat ben onun sözlerini işitmiyordum, yalnız dudaklarının ve çenesinin hareketlerini görüyordum. Tıpkı uzaklardaki bir karaltı gibiydi. Ne yapabiliyordum? Ne söyleyebilirdim? Çünkü onunla aynı dili konuşmuyorduk. Köye geleli uzun süre geçmesine rağmen köydekiler için hâlâ bir yabancıydım. Kolumdaki yaranın sızısı bile, bu köydeki yabancılığımın sızısı yanında hafif kalıyordu. Ama bu köyden başka gidebilecek bir yerim de yoktu.

Hikâyenin kahramanının mutsuz olmasına neden olan duygu veya düşüncelerine dair iki çıkarımınızı metinden kanıtlar göstererek yazınız. (12 puan)

Cevap:

- “Yabancılık duygusu yaşaması” anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Köye geleli uzun süre geçmesine rağmen köydekiler için hâlâ bir yabancıydım./ Kolumdaki yaranın sızısı bile, bu köydeki yabancılığımın sızısı yanında hafif kalıyordu.

- “Çaresizlik içinde olması” anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Ama bu köyden başka gidebilecek bir yerim de yoktu.

- “Huzursuzluk / Sıkıntı hissetmesi” anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Yabancılık duygusunun verdiği acıyla köyden ayrılmak istemesi / Köyden ayrılmak istemesi ama çaresiz olması

Not: Bu cevaplardan ikisini yazan tam puan alacaktır. Yazılan her duygu veya düşünce için 3'er puan, kanıtlar için 3'er puan verilecektir.

4.

I. Metin

Dostum âlem seninçün ger olur düşmen bana
Gam degil zira yetersin dost ancak sen bana

Aşka saldıım ben beni pend almayıp bir dosttan
Hiç düşmen eylemez anı kim ettim ben bana

Günümüz Türkçesiyle

Dostum, eğer senin yüzünden herkes bana
düşman olursa buna üzülmem çünkü dost
olarak yalnız sen bana yetersin.

Ben kendimi bir dosttan öğüt almadan aşk
âlemine attım. Benim bana ettiğimi hiçbir
düşman etmez.

II. Metin

Kış bitti... Uzaklarda ilk ümitler gibi yaz.
Duyuyorum bu sabah, kış içimden çıkalı,
İçimin dört duvarı bembeyaz badanalı.
Ah, sade nefes almak, göğsüme dalan bu haz!

Bu şiirler “içerik ve şekil” yönünden incelendiğinde hangisinin gazel olduğu söylenebilir? İki gerekçe göstererek açıklayınız. (12 puan)

Cevap:

I. şiir gazeldir. (4 puan)

Gerekçeler:

- Beyitlerle yazılmıştır. “Dostum âlem seninçün ger olur düşmen bana / Gam degil zira yetersin dost ancak sen bana” bu gazelin ilk beytidir.
- “aa, ba, ca, da...” biçiminde uyaklanmıştır.
- Şiirde “aşk, güzellik” temaları ele alınmıştır.

Not: Gerekçelerden ikisini yazan 8 puan alacaktır.

5 ve 6. soruları aşağıdaki metinlere göre cevaplayınız.

I. Metin

O sâl-hûrde, harab evlerin saçaklarına,
Sığınmış öyle giderken, hemen ayaklarına
Delilimin koca bir şey takıldı... Baktım ki:
Genişçe bir küfe yatmakta, hem epey eski.
Bu bir hamal küfesiymiş... Aceb kimin?
Derken; on üç yaşında kadar bir çocuk gelip öteden,
Gerildi, tekme indirir öyle bir küfeye:
Teker meker küfe bitâb düştü ta öteye.

sâl-hûrde: pek ihtiyar, çok yaşlı

delil: kılavuz

bitâb: bitkin

II. Metin

Deniz dediğin bir tarladır.
Gülü gül, diken diken, tohumu tohum
Toprak gibi verimli, toprak gibi cömert
Betine bereketine kurban olduğum

bet: yüz

Mehmet Âkif Ersoy, şiiri bir eğitim ve bildiri aracı olarak görmüştür. Manzum hikâyelerinde olayları ve kişileri, günlük yaşamdan alınmış sahnelerle aktarır. Dili divan şairlerinin kadar ağır olmasa da şiirlerinde Arapça ve Farsça kelimelere de yer vermiştir. Ölçülü ve uyaklı şiirler yazmıştır.

5. Bu bilgiden hareketle numaralanmış şiirlerden hangisi Mehmet Âkif Ersoy'a ait olabilir? İki gerekçe göstererek açıklayınız. (9 puan)

Cevap:

I. Metin Mehmet Âkif Ersoy'a aittir. (3 puan)

Gerekçeler:

- Olayları ve kişileri, günlük yaşamdan alınmış sahnelerle aktaran manzum bir hikâyedir. / Harab evlerin saçakları, sokağın ortası, on üç yaşında kadar bir çocuk, küfeye tekme indirmesi gibi hikâye unsurları kullanılarak bir manzum hikâye yazılmıştır.
- Şiirde eski sözcükler mevcuttur: sâl-hûrde, aceb, bitâb
- Belirli bir kafiye örgüsü vardır. / "aabbccdd" biçiminde kafiyeleşmiştir.

Not: Gerekçelerden ikisini yazan 6 puan alacaktır.

6. Metinlerde altı çizili dizelerdeki edebî sanatları yazınız. (8 puan)

Teker meker küfe bitâb düştü ta öteye:

Deniz dediğin bir tarladır:

Cevap:

Teker meker küfe bitâb düştü ta öteye: Teşhis/Kişileştirme (4 puan)

Deniz dediğin bir tarladır: Teşbih/Teşbih-i Belîğ/Benzetme (4 puan)

7. İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
Önce hafiften bir rüzgâr esiyor;
Yavaş yavaş sallanıyor
Yapraklar ağaçlarda;
Uzaklarda, çok uzaklarda,
Sucuların hiç durmayan çingirakları
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı;
Serin serin Kapalıçarşı
Cıvı cıvı Mahmutpaşa
Güvercin dolu avlular
Çekiç sesleri geliyor doklardan
Güzelim bahar rüzgârında ter kokuları;
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı.

Bu şiirin hangi disiplinlerle ilişkili olduğunu şiirden örnekler vererek açıklayınız. (10 puan)

Cevap:

- Coğrafya ile ilgilidir. (3 puan)

Örnek: İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı / Cıvı cıvı Mahmutpaşa (2 puan)

- Sosyoloji ile ilgilidir. (3 puan)

Örnek: Sucuların hiç durmayan çingirakları / Serin serin Kapalıçarşı / Çekiç sesleri geliyor doklardan (2 puan)

8. Bir antika dükkânı sahibi olduğunuzu hayal ederek bir hikâyeye yazınız. (25 puan)

Hikâyenizi yazarken;

- kullanılmış eşyaların değerini vurgulamaya,
- antika eşyaları “anı” kavramını simgeleyecek biçimde kullanmaya,
- tutarlı bir olay örgüsü oluşturmaya,
- en az 8 cümleden oluşmasına

dikkat ediniz.

Örnek cevap:

Dükkânda otururken ahşap antika bir radyoyu satmak isteyen bir genç içeri girdi. Radyonun üzerindeki tozları hafifçe sildiğimde ahşabın kokusuyla birlikte, geçmişin o tanıdık havası dükkâna yayıldı. Rengi solmuş düğmelere bakarken bu cihazın bir zamanlar bir evin en güzel köşesinde nasıl bir yer tuttuğunu hayal ettim. Neşeli haberlere, akşamüstü sohbetlerine ve kimseye anlatılmayan özel aile hatıralarına tanıklık etmiştim. Köşesindeki yanık izi, küçük bir ev kazasının işareti gibiydi. Radyo sadece eski bir eşya değil, yaşanmış bir geçmişin izlerini de taşıyordu. Radyoyu satın aldım. Ona değer verecek yeni sahibini beklemek üzere diğer antika eşyaların yanına koydum.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI

II. DÖNEM I. YAZILI MAZERET SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
10. SINIF

**ÖĞLE
OTURUMU**

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 8 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1 ve 5. sorular 10 puan; 2 ve 6. sorular 12 puan; 3. soru 14 puan; 4. soru 9 puan; 7. soru 8 puan; 8. soru 25 puan değerindedir.

1. • Sonunda baklayı ağızından çıkardı ve merakla beklediğimiz haberi tek bir solukta anlattı.
• Yurt dışında yaşamaya başladığında oradaki insanların alışkanlıklarını yadırgamıştı.

Bu cümlelerdeki altı çizili sözlerin cümleye kattığı anlamı yazınız. Bu sözleri cümlelerdeki anlamına uygun olacak biçimde birer cümlede kullanınız. (10 puan)

Baklayı ağızından çıkarmak:

Cümle:

Yadırgamak:

Cümle:

Cevap:

Baklayı ağızından çıkarmak: "Açık söylemekten kaçındığı bir sorunu sonunda açıklamak." anlamına gelen ifadeler. (3 puan)

Cümle: Söylemek istemese de baklayı ağızından çıkarmış, herkesi şaşkınlığa uğratmıştı. (2 puan)

Yadırgamak: "Kendine yabancı gelen bir kimseye, duruma veya şeye alışamamak, ısınamamak." anlamına gelen ifadeler. (3 puan)

Cümle: Yeni taşındığı kasabanın sessizliğini ilk başlarda çok yadırgamıştı. (2 puan)

2. Aslı, annesinin eski sandığında kenarları sararmış bir zarf buldu, zarfı yavaşça açtı. Mektup, babasının yerleşmek amacıyla gittiği yurt dışından gönderilmişti. "Sevgili Cemile'ye," diye başlayan mektupta şu satırlar yer alıyordu: "Bizim için yabancı olan bu hayata belki alışamayacağız, mutsuz olacağız, sıkıntılar yaşayacağız. Bizi neyin beklediğini bilmiyorum. Her şeye rağmen burada kuracağımız yeni hayatın hayali içimi ısıtıyor. Sizi de yanıma aldıktan sonra her şeyin yerli yerine oturacağına inanıyorum." Ancak babası mektubu yazdıktan birkaç hafta sonra geri dönmüş ve onlar hep bu küçük kasabada kalmıştı. Aslı, mektubu katlayıp zarfa koydu ve pencereden dışarı, kahvehanenin önündeki bankta oturan babasına baktı.

Bu metindeki mektuptan hareketle Aslı'nın babasının duygu veya düşüncelerine dair iki çıkarımınızı metinden kanıtlar göstererek yazınız. (12 puan)

Cevap:

- "Endişelidir. / Kaygılıdır." anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Bizim için yabancı olan bu hayata belki alışamayacağız, mutsuz olacağız, sıkıntılar yaşayacağız. Bizi neyin beklediğini bilmiyorum.

- "Umutludur." anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Her şeye rağmen burada kuracağımız yeni hayatın hayali içimi ısıtıyor. Sizi de yanıma aldıktan sonra her şeyin yerli yerine oturacağına inanıyorum.

- "İyimserdir." anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Her şeye rağmen burada kuracağımız yeni hayatın hayali içimi ısıtıyor. Sizi de yanıma aldıktan sonra her şeyin yerli yerine oturacağına inanıyorum.

NOT: Bu cevaplardan ikisini yazan tam puan alacaktır. Yazılan her duygu veya düşünce için 3'er puan, kanıtlar için 3'er puan verilecektir.

3. Bazı insanlar, sanatın gündelik ihtiyaçları karşılamadığını düşündüğü için sanatı gereksiz görür. Genellikle sergilerde ya da müzelerde korunmuş lüks bir alan olarak kabul eder. Gündelik yaşam, her şeyi bir amaca indirger: Bir sandalye oturmak içindir, bir şemsiye yağmurdan korunmak için. Bir şiir bir sorunu çözmez, bir heykel somut bir ihtiyacı karşılamaz. Evet, sanat bu kadar faydacı bir alan değildir. Ama bir müzik eseri dinlediğinizde içinizdeki öfke yatışır; bir şiir okuduğunuzda, bir resme baktığınızda karamsarlığınız dağılır; içiniz umutla dolar.

Bu metnin ana düşüncesini yazınız. (14 puan)

Cevap:

"Sanat, somut bir ihtiyacı karşılamasa da insanın ruh hâlini dönüştürme gücüne sahiptir." anlamına gelen ifadeler. (14 puan)

4. Yahya Kemal Beyatlı, şiiri bir nağme ve ses sanatı olarak görür. Şiirde "söylenen Türkçe" dediği, İstanbul Türkçesinin duru ve süssüz, en saf ve işlek hâlini kullanmaya çalışır. Şiirlerinde duygu ve izlenim ön plandadır. İstanbul'un güzelliğine ve tarihî dokusuna olan hayranlığını ele alır.

Bu bilgidен hareketle aşağıdaki şiirlerden hangisi Yahya Kemal'e ait olabilir? İki gerekçe göstererek açıklayınız. (9 puan)

I. Metin

Sana dün bir tepeden baktım azîz İstanbul!
Görmedim, gezmediğim, sevmediğim hiç bir yer.
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

Revnaklı: Renkli, göz alıcı olan

Nice revnaklı şehirler görülür dünyâda,
Lâkin efsunlu güzellikleri sensin yaratan.
Yaşamıştır derim, en hoş ve uzun rû'yâda
Sende çok yıl yaşayan, sende ölen, sende yatan.

Efsunlu: Büyülü

II. Metin

Hayatım hasılım ömrüm şarab-ı kevserim adnim
Baharım behçetim rûzum nigarım verd-i handanım
...
Stanbulum Karamanım diyar-ı milket-i Rumum
Bedehşanım ve Kıpçağım ve Bağdadım Horasanım

Günümüz Türkçesiyle

Hayatım, yaşama sebebim, ömrüm, kevser
şarabım, cennetim. Baharım, sevincim, gündüzüm,
güzel yüzlü sevgilim, gülen gülüm.
İstanbul'um, Karaman'ım, Rum mülkü diyarım.
Bedehşan'ım ve Kıpçak'ım ve Bağdat'ım, Horasan'ım.

Cevap:

I. Metin Yahya Kemal Beyatlı'ya aittir. (3 puan)

Gerekçeler:

- "Görmedim, gezmediğim, sevmediğim hiç bir yer." veya "Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!" gibi ifadeler, İstanbul Türkçesinin duru ve süssüz, en saf ve işlek hâlini gösterir. (3 puan)
- "Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul! / Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer." dizele-riyle İstanbul'a olan sevgi ve hayranlığını anlatır. (3 puan)

5. Yirmi yıldır görmediğim bu kasaba hayalimde artık seraptı. Birçok yerleri unutilan eski, uzak bir rüya gibi oldu. Pek uzun gurbetlerden sonra vatanına dönen bir adam, doğduğu yerin ufkunu koyu bir sis altında bulup da sevdiği şeyleri uzaktan bir an evvel göremediği için nasıl mahzun olursa ben de öyle meraka, sabırsızlığa benzer bir elem duyarım. O, her akşam sürülerle mandaların, ineklerin geçtiği tozlu, taşsız yollar, yosunlu siyah kiremitli çatılar, yıkılacakmış gibi duran büyük duvarlar, küçük ahşap köprüler, nihayetsiz tarlalar, alçak çitler hep duman içinde erir.

Bu metnin hangi disiplinlerle ilişkili olduğunu metinden birer örnek vererek açıklayınız. (10 puan)

Cevap:

- Psikolojiyle ilgilidir. (3 puan)

Örnek: Yirmi yıldır görmediğim bu kasaba hayalimde artık seraptı. / Birçok yerleri unutilan eski, uzak bir rüya gibi oldu. / Pek uzun gurbetlerden sonra vatanına dönen bir adam, doğduğu yerin ufkunu koyu bir sis altında bulup da sevdiği şeyleri uzaktan bir an evvel göremediği için nasıl mahzun olursa ben de öyle meraka, sabırsızlığa benzer bir elem duyarım. (2 puan)

- Sosyolojiyle ilgilidir. (3 puan)

Örnek: O, her akşam sürülerle mandaların, ineklerin geçtiği tozlu, taşsız yollar, yosunlu siyah kiremitli çatılar, yıkılacakmış gibi duran büyük duvarlar, küçük ahşap köprüler, nihayetsiz tarlalar, alçak çitler hep duman içinde erir. (2 puan)

6 ve 7. soruları aşağıdaki metinlere göre cevaplayınız.

I. Metin

Aceb bu derdimin dermânı yok mı
Ya bu sabr itmegün oranı yok mı
Yanaram mumlayın baştan ayağa
Nedür, bu yanmagun pâyânı yok mı

Güler düşmen benüm ağladuğuma
Aceb şol kâfirin îmânı yok mı

II. Metin

Mecnûn-ı hazîn ayağa durdı
Sahrâlara seyr için yüz urdı
Giryân giryân kılurdu seyrân
Hayrân hayrân gezerdi her yan

Geh sebzeyle arz-ı râz ıderdi
Geh lâleye bin niyâz ıderdi

Günümüz Türkçesiyle

Acaba bu derdimin dermanı yok mu?
Ya bu sabretmenin oranı yok mu?

Baştan ayağa mum gibi yanarım.
Bu yanmanın bir sonu yok mu?

Benim ağlamama düşman güler.
Acaba şu kâfirin imanı yok mu?

Günümüz Türkçesiyle

Hüzünlü Mecnûn ayağa kalktı. Gezmek için çöllere
yöneldi.

Ağlayarak, gözyaşları dökerek dolaşıyordu. Şaşkın ve
bir nevi deli divane hâlde her yeri gezerdi.

Kâh yeşilliklere sırrını açardı. Kâh laleye binlerce yal-
varışta bulunurdu.

6. Bu şiirler “içerik ve şekil” yönünden incelendiğinde hangisinin mesnevi olduğu söylenebilir? İki gerekçe göstererek açıklayınız. (12 puan)

Cevap:

II. şiir mesnevidir. (4 puan)

Gerekçeler:

- Bir olay örgüsü vardır. / Bir hikâye anlatılmaktadır. (4 puan)
- Kafiye düzeni “aa - bb - cc” şeklindedir. (4 puan)

7. Metinlerde altı çizili dizelerdeki edebî sanatları yazınız. (8 puan)

Güler düşmen benüm ağladuğuma:

Geh sebzeyle arz-ı râz ıderdi:

Cevap:

Güler düşmen benüm ağladuğuma: Tezat/Karşıtlık/Zıtlık (4 puan)

Geh sebzeyle arz-ı râz ıderdi: Teşhis/Kişileştirme/İstiare (4 puan)

8. Zirveye tırmanan bir dağcı olduğunuzu hayal ederek bir hikâye yazınız. (25 puan)

Hikâyenizi yazarken;

- doğanın gücünü kabul etme ve ona uyum sağlama gerekliliğini açıkça ortaya koymaya,
- kendi sınırlarınızı tanıma ve hayattaki gerçek önceliklerinizin ne olduğunu vurgulamaya,
- tutarlı bir olay örgüsü oluşturmaya,
- en az 8 cümleden oluşmasına

dikkat ediniz.

Örnek cevap:

Fırtınanın uğultusu artarken ayakkabılarımı buzlu zemine saplayıp arkadaşım Turgut'a bağırdım:

— Rüzgâr şiddetini artırıyor, görüş mesafesi düşmeden sırt hattına ulaşmalıyız!

Turgut zorlukla nefes alarak,

— Zirveye sadece yüz metre kaldı, pes edemeyiz, diye cevap verdi.

Ancak kar fırtınası adımlarımızı görünmez kılıyordu. O an, doğanın dizginlenemez gücünü ve kar fırtınasının karşısında ne kadar güçsüz olduğumuzu iliklerime kadar hissettim. Doğayla savaşmak yerine onun çizdiği sınırlara uyum sağlamamız gerektiğini anlamıştım. Turgut'un gözlerinin içine bakarak,

— Bu dağ bugün geçit vermiyor, zirve hırsı hayatımızdan daha değerli değil, dedim.

Hayattaki gerçek önceliğimin bir taş yığının dokunmak değil, sağ salim eve dönmek olduğunu fark ediyordum. Turgut bir süre zirveye doğru baktı. Geri dönüş için iniş iplerini sabitleyip aşağıya doğru ilk adımı attığımızda zirveye ulaşamamış olmanın verdiği burukluk, yerini hayatta kalmanın getirdiği derin bir huzura bıraktı. Buzlu yamaçtan yavaşça süzülürken asıl zaferin dağa hükmetmek değil, onun heybeti karşısında haddimizi bilmek olduğunu artık çok iyi biliyordum.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI

II. DÖNEM I. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
10. SINIF

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 8 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1 ve 7. sorular 10 puan; 2. soru 14 puan; 3 ve 4. sorular 12 puan; 5. soru 8 puan; 6. soru 9 puan; 8. soru 25 puan değerindedir.

1. • Haberi duyar duymaz içine kurt düşmüş, saatlerce korku içinde dolaşıp durmuştu.
• Toplantı süresince hiçbirimizin söylediğini dinlemedi, bildiğini okumaya devam etti.

Bu cümlelerdeki altı çizili deyimlerin cümleye kattığı anlamı yazınız. Bu deyimleri cümlelerdeki anlamına uygun olacak biçimde birer cümlede kullanınız. (10 puan)

İçine kurt düşmek:

Cümle:

Bildiğini okumak:

Cümle:

Cevap:

İçine kurt düşmek: "Kendisine zararı dokunacak bir durum meydana geleceğinden kuşkulananmak" anlamına gelen ifadeler. (3 puan)

Cümle: Ona çok güvense de içine kurt düşmüştü bir kere, ne yapacağını bilememişti. (2 puan)

Bildiğini okumak: "Herkes ne derse desin bildiği, istediği gibi davranmak" anlamına gelen ifadeler. (3 puan)

Cümle: İnsan aklın rehberliğini bırakıp bildiğini okumaya başlarsa yolunu şaşırır. (2 puan)

2. Adamın biri bir köyü gezerken küçücük bir alanda, turist gezdirmek için kullanılan birkaç fil gördü. Fillerin hiçbiri ne kafesteydi ne de onları bir yere bağlayan kalın zincirleri vardı. Onları o dar alandan kaçırmaktan alıkoyan tek bir şey vardı: Filin bacaklarından birine bağlı “ince bir ip” parçası. Buna çok şaşırdı çünkü filler ipi koparıp kamptan kolayca kaçabilirlerdi ama onlar buna hiç yeltenmiyordu. Adam merakla oradaki bir bakıcıya, fillerin neden orada öylece durduklarını ve hiç kaçmaya çalışmadıklarını sordu. Filin bakıcısı şöyle cevap verdi: “Filler yavruyken onları bağlamak için yine böyle bir ip kullanırız. Bu ip o yaşta onları tutmak için yeterlidir. O yaşta kurtulamayacaklarına inandıkları için büyüseler de asla kurtulmaya çalışmazlar.”

Zorluklar karşısında bazı insanların da filler gibi davrandığı düşünüldüğünde bu insanların davranışlarının sebebi bu metne göre nedir? Yazınız. (14 puan)

Cevap:

- Öğrenilmiş çaresizlik
 - Başaracaklarına inanmamaları
 - Başarısızlığı kabullenmeleri
 - Pes etmeleri
 - Yeterince çaba sarf etmemeleri
- anlamına gelen ifadeler.

3. Yürüdü. Şimdi nereye gidecekti? Yola çıktıktan sonra ilk buna karar verirdi. Ama bugün öyle olmadı. Veliefendi'ye, Balıklı'ya, Eyüp'e gitmeyi düşündü. Durdu, sakalını kaşıdı. Hava hiç bozacağa benzer miyordu. Günü nerede geçirecekti? Ne vakitten beri Üsküdar'a geçememişti. Tekrar yürümeye devam etti. Topkapı tramvayına bindi. Tramvay çok kalabalıktı. Hepsini saçma sapan konuşuyor, hatta bir grup genç birbirleriyle itişerek şakalaşıyordu. Cabi Efendi, bu halleri görmemek için gözlerini kapadı. Allah'ım niçin kulaklara da birer kapak yapmadın, dedi içinden. Sirkeci'de “Oh!..” diye gözlerini açtı, yavaş yavaş köprüyü geçti. Üsküdar vapuruna bindi. Koyu mavi denizin ortasında Kız Kulesi görünüyordu. Buraya henüz gitmediğini düşündü. Acaba içi nasıldı? Yapıldığı zaman İstanbul'da lodos esmez miydi? Daha böyle birçok soru zihnine hücum etti. “Bugün şuraya gideyim, hakikati öğreneyim.” dedi.

Bu hikâyedeki Cabi Efendi'nin duygu veya düşüncelerine dair iki çıkarımınızı metinden kanıtlar göstererek yazınız. (12 puan)

Cevap:

1. “Sıkılmıştır. / Bunalmıştır. / Huzursuzdur. / Rahatsızlık duymaktadır.” anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Cabi Efendi, bu halleri görmemek için gözlerini kapadı. Allah'ım niçin kulaklara da birer kapak yapmadın, dedi içinden.

2. “Meraklıdır. / Öğrenmeye isteklidir.” anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Acaba içi nasıldı? Yapıldığı zaman İstanbul'da lodos esmez miydi? Daha böyle birçok soru zihnine hücum etti. “Bugün şuraya gideyim, hakikati öğreneyim.” dedi.

3. “Kararsızdır. / Ne yapacağını bilememektedir.” anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Şimdi nereye gidecekti? Yola çıktıktan sonra ilk buna karar verirdi. Ama bugün öyle olmadı. Veliefendi'ye, Balıklı'ya, Eyüp'e gitmeyi düşündü. Durdu, sakalını kaşıdı. Hava hiç bozacağa benzer miyordu. Günü nerede geçirecekti?

Not: Bu cevaplardan ikisini yazan tam puan alacaktır. Yazılan her duygu veya düşünce için 3'er puan, kanıtlar için 3'er puan verilecektir.

4 ve 5. soruları aşağıdaki metinlere göre cevaplayınız.

I. Metin

Bülbül ne yatarsın Çukurova'da
Eşin şahin kapmış kendin yuvada
Kendim gurbet elde gönül sılada
Ötme garip bülbül gönül şen değil

Bülbül ne yatarsın bahar erişti
Kırmızı gül goncasına kavuştu
Sılada sevdiğim aklıma düştü
Ötme garip bülbül gönül şen değil

II. Metin

Uçtuk Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle,
Canlandı o meşhûr ova at kişnemesiyle!

Fethin daha bir ülkeyi parlattığı gündü;
Biz uğruna can verdiğimiz yerde göründü.

Gül yüzlü bir âfetti ki her pûsesi lâle:
Girdik zaferin koynuna, kandık o visâle!

pûse: buse, öpücük

âfet: çok güzel insan

visâl: kavuşma

4. Bu şiirler “içerik ve şekil” yönünden incelendiğinde hangisinin türkü olduğu söylenebilir? İki gerekçe göstererek açıklayınız. (12 puan)

Cevap:

I. şiir türküdür. (4 puan)

Gerekçeler:

- 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- Her bendin sonunda tekrar eden, ezgiyi bütünleyen, anlamca bentlere bağlı veya bağımsız olabilen kavuştak/nakarat bölümü vardır. / “Ötme garip bülbül gönül şen değil” dizeleri kavuştaktır.
- Gurbet, sıla hasreti ve aşkı anlatmıştır.

Not: Gerekçelerden ikisini yazan 8 puan alacaktır.

5. II. şiirde altı çizili sözlerdeki edebî sanatları yazınız. (8 puan)

Gül yüzlü:

Girdik zaferin koynuna:

Cevap:

Gül yüzlü: Teşbih / Benzetme / Teşbih-i Belîğ (4 puan)

Girdik zaferin koynuna: Teşhis / Kişileştirme / Kapalı istiare / İstiare (4 puan)

6. Fuzûlî, gazel nazım şeklinin en güçlü örneklerini veren şairlerdendir. O, hemen her dizesinde dert-ten ve elemenden bahseder. Onun şiirlerindeki aşk, beşerî (insani) olanla başlar ve ilahi olana yönelir. Şiirlerinde aşkı ve ayrılık acısını anlatır, sevgilinin güzelliğini tasvir eder. O, aşk acısından memnundur ve bu acının insanı olgunlaştıracağına inanır.

Bu bilgiden hareketle aşağıdaki şiirlerden hangisi Fuzûlî'ye ait olabilir? İki gerekçe göstererek açıklayınız. (9 puan)

I. Metin

Menüm tek hiç kim zar ü perişan olmasın ya Rab
Esir-i derd-i ışk u dağ-ı hicran olmasun ya Rab

Cefa vü cevri ile mutadem anlarsuz n'olur hâlüm
Cefasına had ü cevrine payan olmasun ya Rab

Günümüz Türkçesiyle

Ya Rabbi, hiç kimse benim gibi ağlayıp inleyip kendinden geçmesin. Ya Rabbi hiç kimse aşk derdinin ve ayrılık yarasının esiri olmasın.

Ben sevgilinin cefasına ve eziyetine alışmışım, onlarsız hâlüm ne olur? Cefasının ölçüsü ve eziyetinin sonu olmasın ya Rab.

II. Metin

Akşam yine toplandı derinde...

Cânân gülüyor eski yerinde.
Cânân ki gündüzleri gelmez,
Akşam görünür havz üzerinde.

Mehtâb kemer taze belinde,
Üstünde semâ gizli bir örtü,
Yıldızlar onun güldür elinde...

cânân: sevgili

havz: havuz

mehtâb: ay ışığı

semâ: gökyüzü

Cevap:

Birinci şiir Fuzûlî'ye aittir. (3 puan)

Gerekçeler:

- Şiirde şair, verilen açıklamada olduğu gibi aşk derdi ve ayrılık acısı çekmekte ve bu derdi çekmekten memnun olduğunu anlatmaktadır. (3 puan)
- Şiir, nazım biriminin beyit olduğu bir gazelden alınmıştır. (3 puan)

7. Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?
En kesîf orduların yükleniyor dördü beşi,
-Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.
Ne hayâsızca tahaşşüd ki ufuklar kapalı!

kesîf : yoğun
tahaşşüd : birikme, yığılma, toplanma
hayâsız : utanma duygusu olmayan,
sıkılmayan

Bu şiirin hangi disiplinlerle ilişkili olduğunu şiirden birer örnek vererek açıklayınız. (10 puan)

Cevap:

- Tarihle ilgilidir. (3 puan)

Örnek: “Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?” (2 puan)

- Coğrafyayla ilgilidir. (3 puan)

Örnek: “Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi? / -Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-” (2 puan)

8. Bir deniz fenerinde bekçi olduğunuzu hayal ederek bir hikâye yazınız. (25 puan)

Hikâyenizi yazarken;

- yalnızlığınızı açıkça ortaya koymaya,
- fenerin ışığını “güven ve rehberlik” kavramlarını simgeleyecek şekilde kullanmaya,
- tutarlı bir olay örgüsü oluşturmaya,
- en az 8 cümleden oluşmasına

dikkat ediniz.

Örnek cevap:

Dalgaların sesi gecenin karanlığında hem deniz fenerinin hem benim sessiz ama derin yalnızlığımızı unutturuyordu. Yıllardır bu kulede tek başıma olsam da fener ışığının her gece onlarca gemiye yol gösterdiğini bilmek bana güç katıyordu. Gökyüzünü kaplayan koyu bulutların arasında dönen ışık, karanlıkta kaybolmuş herkese güven veriyordu. Fenerin sağlam ve dimdik yükselen kulesine baktıkça ben de bu fener gibi her zaman görevimin başında olmalıyım, diye düşündüm. Bu görev bilinciyle “Ne olursa olsun ışık yanmalı!” diyerek lambayı bir kez daha kontrol ettim. O sırada uzakta rotasını kaybetmiş bir geminin, ışığa doğru döndüğünü fark ettim. Bu manzarayı izlerken fenerin sadece bir yapı değil, karanlığın içindeki bir rehber olduğunu düşündüm. O an, yalnızlığın bile bir anlam taşıdığı düşüncesiyle görevime daha sıkı sarıldım.

SINAV BİTTİ.

CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI

II. DÖNEM I. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
10. SINIF

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 8 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1 ve 7. sorular 10 puan; 2. soru 14 puan; 3 ve 4. sorular 12 puan; 5. soru 8 puan; 6. soru 9 puan; 8. soru 25 puan değerindedir.

1. • Haberi duyar duymaz içine kurt düşmüş, saatlerce korku içinde dolaşıp durmuştu.
• Toplantı süresince hiçbirimizin söylediğini dinlemedi, bildiğini okumaya devam etti.

Bu cümlelerdeki altı çizili deyimlerin cümleye kattığı anlamı yazınız. Bu deyimleri cümlelerdeki anlamına uygun olacak biçimde birer cümlede kullanınız. (10 puan)

İçine kurt düşmek:

Cümle:

Bildiğini okumak:

Cümle:

Cevap:

İçine kurt düşmek: "Kendisine zararı dokunacak bir durum meydana geleceğinden kuşkulananmak" anlamına gelen ifadeler. (3 puan)

Cümle: Ona çok güvense de içine kurt düşmüştü bir kere, ne yapacağını bilememişti. (2 puan)

Bildiğini okumak: "Herkes ne derse desin bildiği, istediği gibi davranmak" anlamına gelen ifadeler. (3 puan)

Cümle: İnsan aklın rehberliğini bırakıp bildiğini okumaya başlarsa yolunu şaşırır. (2 puan)

2. Adamın biri bir köyü gezerken küçücük bir alanda, turist gezdirmek için kullanılan birkaç fil gördü. Fillerin hiçbiri ne kafesteydi ne de onları bir yere bağlayan kalın zincirleri vardı. Onları o dar alandan kaçmaktan alıkoyan tek bir şey vardı: Filin bacaklarından birine bağlı “ince bir ip” parçası. Buna çok şaşırdı çünkü filler ipi koparıp kamptan kolayca kaçabilirlerdi ama onlar buna hiç yeltenmiyordu. Adam merakla oradaki bir bakıcıya, fillerin neden orada öylece durduklarını ve hiç kaçmaya çalışmadıklarını sordu. Filin bakıcısı şöyle cevap verdi: “Filler yavruyken onları bağlamak için yine böyle bir ip kullanırız. Bu ip o yaşta onları tutmak için yeterlidir. O yaşta kurtulamayacaklarına inandıkları için büyüseler de asla kurtulmaya çalışmazlar.”

Zorluklar karşısında bazı insanların da filler gibi davrandığı düşünüldüğünde bu insanların davranışlarının sebebi bu metne göre nedir? Yazınız. (14 puan)

Cevap:

- Öğrenilmiş çaresizlik
 - Başaracaklarına inanmamaları
 - Başarısızlığı kabullenmeleri
 - Pes etmeleri
 - Yeterince çaba sarf etmemeleri
- anlamına gelen ifadeler.

3. Yürüdü. Şimdi nereye gidecekti? Yola çıktıktan sonra ilk buna karar verirdi. Ama bugün öyle olmadı. Veliefendi'ye, Balıklı'ya, Eyüp'e gitmeyi düşündü. Durdu, sakalını kaşdı. Hava hiç bozacağa benzermiyordu. Günü nerede geçirecekti? Ne vakitten beri Üsküdar'a geçememişti. Tekrar yürümeye devam etti. Topkapı tramvayına bindi. Tramvay çok kalabalıktı. Hepsı saçma sapan konuşuyor, hatta bir grup genç birbirleriyle itişerek şakalaşıyordu. Cabi Efendi, bu hâlleri görmemek için gözlerini kapadı. Allah'ım niçin kulaklara da birer kapak yapmadın, dedi içinden. Sirkeci'de “Oh!..” diye gözlerini açtı, yavaş yavaş köprüyü geçti. Üsküdar vapuruna bindi. Koyu mavi denizin ortasında Kız Kulesi görünüyordu. Buraya henüz gitmediğini düşündü. Acaba içi nasıldı? Yapıldığı zaman İstanbul'da lodos esmez miydi? Daha böyle birçok soru zihnine hücum etti. “Bugün şuraya gideyim, hakikati öğreneyim.” dedi.

Bu hikâyedeki Cabi Efendi'nin duygu veya düşüncelerine dair iki çıkarımınızı metinden kanıtlar göstererek yazınız. (12 puan)

Cevap:

1. “Sıkılmıştır. / Bunalmıştır. / Huzursuzdur. / Rahatsızlık duymaktadır.” anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Cabi Efendi, bu hâlleri görmemek için gözlerini kapadı. Allah'ım niçin kulaklara da birer kapak yapmadın, dedi içinden.

2. “Meraklıdır. / Öğrenmeye isteklidir.” anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Acaba içi nasıldı? Yapıldığı zaman İstanbul'da lodos esmez miydi? Daha böyle birçok soru zihnine hücum etti. “Bugün şuraya gideyim, hakikati öğreneyim.” dedi.

3. “Kararsızdır. / Ne yapacağını bilememektedir.” anlamına gelen ifadeler.

Kanıt: Şimdi nereye gidecekti? Yola çıktıktan sonra ilk buna karar verirdi. Ama bugün öyle olmadı. Veliefendi'ye, Balıklı'ya, Eyüp'e gitmeyi düşündü. Durdu, sakalını kaşdı. Hava hiç bozacağa benzermiyordu. Günü nerede geçirecekti?

Not: Bu cevaplardan ikisini yazan tam puan alacaktır. Yazılan her duygu veya düşünce için 3'er puan, kanıtlar için 3'er puan verilecektir.

4 ve 5. soruları aşağıdaki metinlere göre cevaplayınız.

I. Metin

Bülbül ne yatarsın Çukurova'da
Eşin şahin kapmış kendin yuvada
Kendim gurbet elde gönül sılada
Ötme garip bülbül gönül şen değil

Bülbül ne yatarsın bahar erişti
Kırmızı gül goncasına kavuştu
Sılada sevdiğim aklıma düştü
Ötme garip bülbül gönül şen değil

II. Metin

Uçtuk Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle,
Canlandı o meşhûr ova at kişnemesiyle!

Fethin daha bir ülkeyi parlattığı gündü;
Biz uğruna can verdiğimiz yerde göründü.

Gül yüzlü bir âfetti ki her pûsesi lâle:
Girdik zaferin koynuna, kandık o visâle!

pûse: buse, öpücük

âfet: çok güzel insan

visâl: kavuşma

4. Bu şiirler “içerik ve şekil” yönünden incelendiğinde hangisinin türkü olduğu söylenebilir? İki gerekçe göstererek açıklayınız. (12 puan)

Cevap:

I. şiir türküdür. (4 puan)

Gerekçeler:

- 11'li hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- Her bendin sonunda tekrar eden, ezgiyi bütünleyen, anlamca bentlere bağlı veya bağımsız olabilen kavuştak/nakarat bölümü vardır. / “Ötme garip bülbül gönül şen değil” dizeleri kavuştaktır.
- Gurbet, sıla hasreti ve aşkı anlatmıştır.

Not: Gerekçelerden ikisini yazan 8 puan alacaktır.

5. II. şiirde altı çizili sözlerdeki edebî sanatları yazınız. (8 puan)

Gül yüzlü:

Girdik zaferin koynuna:

Cevap:

Gül yüzlü: Teşbih / Benzetme / Teşbih-i Belîğ (4 puan)

Girdik zaferin koynuna: Teşhis / Kişileştirme / Kapalı istiare / İstiare (4 puan)

6. Fuzûlî, gazel nazım şeklinin en güçlü örneklerini veren şairlerdendir. O, hemen her dizesinde dertten ve elemenden bahseder. Onun şiirlerindeki aşk, beşerî (insani) olanla başlar ve ilahi olana yönelir. Şiirlerinde aşkı ve ayrılık acısını anlatır, sevgilinin güzelliğini tasvir eder. O, aşk acısından memnundur ve bu acının insanı olgunlaştıracağına inanır.

Bu bilgiden hareketle aşağıdaki şiirlerden hangisi Fuzûlî'ye ait olabilir? İki gerekçe göstererek açıklayınız. (9 puan)

I. Metin

Menüm tek hiç kim zar ü perişan olmasın ya Rab
Esir-i derd-i ışk u dağ-ı hicran olmasun ya Rab

Cefa vü cevri ile mutadem anlarsuz n'olur hâlüm
Cefasına had ü cevrine payan olmasun ya Rab

Günümüz Türkçesiyle

Ya Rabbi, hiç kimse benim gibi ağlayıp inleyip kendinden geçmesin. Ya Rabbi hiç kimse aşk derdinin ve ayrılık yarasının esiri olmasın.

Ben sevgilinin cefasına ve eziyetine alışmışım, onlarsız hâlüm ne olur? Cefasının ölçüsü ve eziyetinin sonu olmasın ya Rab.

II. Metin

Akşam yine toplandı derinde...

Cânân gülüyor eski yerinde.
Cânân ki gündüzleri gelmez,
Akşam görünür havz üzerinde.

Mehtâb kemer taze belinde,
Üstünde semâ gizli bir örtü,
Yıldızlar onun güldür elinde...

cânân: sevgili

havz: havuz

mehtâb: ay ışığı

semâ: gökyüzü

Cevap:

Birinci şiir Fuzûlî'ye aittir. (3 puan)

Gerekçeler:

- Şiirde şair, verilen açıklamada olduğu gibi aşk derdi ve ayrılık acısı çekmekte ve bu derdi çekmekten memnun olduğunu anlatmaktadır. (3 puan)
- Şiir, nazım biriminin beyit olduğu bir gazelden alınmıştır. (3 puan)

7. Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?
En kesîf orduların yükleniyor dördü beşi,
-Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.
Ne hayâsızca tahaşşüd ki ufuklar kapalı!

kesîf : yoğun
tahaşşüd : birikme, yığılma, toplanma
hayâsız : utanma duygusu olmayan,
sıkılmayan

Bu şiirin hangi disiplinlerle ilişkili olduğunu şiirden birer örnek vererek açıklayınız. (10 puan)

Cevap:

- Tarihle ilgilidir. (3 puan)

Örnek: “Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi?” (2 puan)

- Coğrafyayla ilgilidir. (3 puan)

Örnek: “Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı ki dünyâda eşi? / -Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-” (2 puan)

8. Bir deniz fenerinde bekçi olduğunuzu hayal ederek bir hikâye yazınız. (25 puan)

Hikâyenizi yazarken;

- yalnızlığınızı açıkça ortaya koymaya,
- fenerin ışığını “güven ve rehberlik” kavramlarını simgeleyecek şekilde kullanmaya,
- tutarlı bir olay örgüsü oluşturmaya,
- en az 8 cümleden oluşmasına

dikkat ediniz.

Örnek cevap:

Dalgaların sesi gecenin karanlığında hem deniz fenerinin hem benim sessiz ama derin yalnızlığımızı unutturuyordu. Yıllardır bu kulede tek başıma olsam da fener ışığının her gece onlarca gemiye yol gösterdiğini bilmek bana güç katıyordu. Gökyüzünü kaplayan koyu bulutların arasında dönen ışık, karanlıkta kaybolmuş herkese güven veriyordu. Fenerin sağlam ve dimdik yükselen kulesine baktıkça ben de bu fener gibi her zaman görevimin başında olmalıyım, diye düşündüm. Bu görev bilinciyle “Ne olursa olsun ışık yanmalı!” diyerek lambayı bir kez daha kontrol ettim. O sırada uzakta rotasını kaybetmiş bir geminin, ışığa doğru döndüğünü fark ettim. Bu manzarayı izlerken fenerin sadece bir yapı değil, karanlığın içindeki bir rehber olduğunu düşündüm. O an, yalnızlığın bile bir anlam taşıdığı düşüncesiyle görevime daha sıkı sarıldım.

SINAV BİTTİ.

CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

10. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ

2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

1. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 10

Kazanım: B.1. Farklı türlerde metinler yazar.

B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

B.6. Metin türüne özgü dil ve anlatım özelliklerine uygun yazar.

1. “15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri” konulu en az beş cümleden oluşan deneme türünde bir metin veya en az dört dizeden oluşan bir şiir yazınız.

(Yazınız cümle veya dize sayısı, bütünlük; türün özelliklerine, konuya, yazım ve noktalama kurallarına uygunluk ölçütlerine göre değerlendirilecektir.)

Kazanım: A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

2. Manas üç gün kimse ile konuşmadı. Canı çok sıkılmış idi. Kırk yığidi merak ve korku içinde “Acaba, ne olacak” diye birbirlerine sordular. Manas, yalın kılıcına dayanıp oradakilere şöyle hitabetti: “Dilimden anlayanlar, sözümü dinlesin gelsin, dilimi bilmeyen, il olsa tercümanı cevap versin.” diye Kırgız illerine haber gönderdi.

Bu parçadaki sıfat tamlamalarını yazınız.

Kazanım: A.2.5. Metnin olay örgüsünü belirler.

A.2.7. Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.

3. Bu karanlık kütle yeniden kayaların üstünde. Allah, Allah, Allah, Allah! Gırrr... Tüfekler ve sesler uzaklaşıyor, biz de daima iniyoruz. Küçük bir kayanın dibinde onun dudaklarını mataramla ıslatıyorum. Yarası yine göğsünden, ceketini kan içinde. Başını yanına doğru düşmüş, gözleri nim (yarı) kapalı, zaman zaman bir hırıltı arasında:

– Allah’ım, Allah’ım, diyor.

Ne zaman sargı mahalline geldik, ne zaman sedyeye koyduk; bilmiyorum. Dağın eteğinde bir sıhhiye arabası, yoldan gidiyoruz.

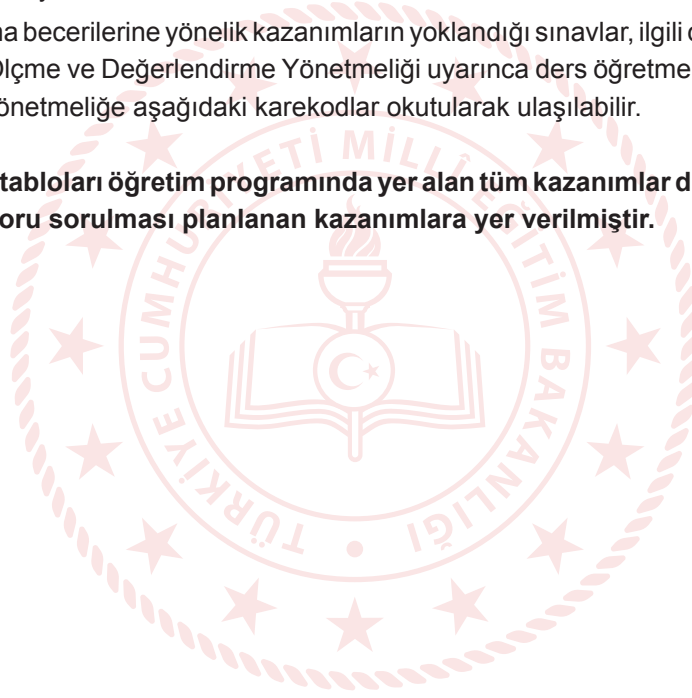
Bu parçadaki zaman ve mekânı, olay örgüsüyle ilişkilendirerek yazınız.

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağını önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumu bulunmaktadır.

Dinleme ve konuşma becerilerine yönelik kazanımların yoklandığı sınavlar, ilgili derslerin öğretim programları ile Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği uyarınca ders öğretmeni tarafından uygulanacaktır. Öğretim programları ve yönetmeliğe aşağıdaki karekodlar okutularak ulaşılabilir.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

Türk Dili ve Edebiyatı Dersi
Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı
Ölçme ve Değerlendirme
Yönetmeliği

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 10

10. SINIF 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurulumlarındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

**10. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU**

SENARYO 1

Ünite	Konu	Kazanımlar	Soru Sayısı
DESTAN/EFSAANE	OKUMA 1. Dünya edebiyatının ilk destanlarından bir örnek 2. Türk halk edebiyatından bir efsane örneği 3. İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatından bir destan örneği 4. İslamiyet'in kabulünden sonraki dönemden bir destan örneği 5. 1923-1980 dönemi Türk edebiyatından bir yapma destan örneği	A.2.5. Metnin olay örgüsünü belirler. A.2.6. Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.	1
	YAZMA - "Bozkurtların Ölümü", "Gün Olur Asra Bedel" gibi eserlerin destan türünden etkilenilerek yazıldığı bilgisinden hareketle "15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri" konusunda, öğrencilerin tercih ettiği türde bir yazı yazdırılır.	YAZMA KAZANIMLARI B.1-B.12 kazanım ve açıklamaları için bk. EK 5	1
ROMAN	OKUMA 1. Dünya edebiyatından bir roman örneği 2. Tanzimat Dönemi Türk edebiyatından bir roman örneği 3. Servetifünun Dönemi'nden bir roman örneği 4. Millî Edebiyat Dönemi'nden bir roman örneği Dil Bilgisi Konuları: - Metindeki cümle çeşitlerini bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. - Metinler üzerinden imlâ ve noktalama çalışmaları yapılır.	A.2.13. Metni yorumlar.	1
		A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.	1
	YAZMA - Öğrencilerden, okudukları bir romanın sonucunu değiştirerek yazmaları, romandaki olay örgüsünü hikâye formunda yazmaları veya romanın bir kesitini diyalog hâlinde yazmaları istenir.	YAZMA KAZANIMLARI B.1-B.12 kazanım ve açıklamaları için bk. EK 5	1

1. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 10

Örnek Senaryo 1

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
1 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 4. soru
4 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 1, 2, 3 ve 5. sorular

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: A.2.5. Metnin olay örgüsünü belirler.

A.2.6. Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.

1. Aşağıda *Oğuz Kağan Destanı*'ndan bir parça verilmiştir.

Toy bitince Oğuz Han, verdi şu buyruğunu:

“Ey benim beğlerimle ilimin ey budunu!

Sizlerin başınıza ben oldum artık kağan,

Elimizden düşmesin, ne yayımız ne kalkan!

Damgamız olsun bize, yol gösteren bir buyan!

Alpler olun savaşta, Bozkurt gibi uluyan!

Demir kargılar ile, olsun ilimiz orman!

Av yerlerimiz dolsun, vahşi at ile kulan.

Yurdumuz ırmaklarla denizler ile dolsun,

Gökteki güneş ise yurdun Bayrağı olsun,

İlimizin çadırı, yukardaki gök olsun,

Dünya devletim olsun, halkımız da çok olsun!”

Ayrıca emir yazdı, dört tarafa Oğuz Han,

Bildirdi elçilerle, öğrendi bunu her yan.

Oğuz bu bildirisinde, buduna şöyle dedi:

“Mademki Uygurların, benim büyük Kağanı,

O halde sayılırım, ben bir dünya Kağanı.

Bana bağlıdır artık, dünyanın her dört yanı!

Bu parçadan hareketle Oğuz Kağan'ın olay örgüsüne etkisini yazınız.

1. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 10

SENARYO 1

Kazanım: B.1. Farklı türlerde metinler yazar.

B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

B.6. Metin türüne özgü dil ve anlatım özelliklerine uygun yazar.

2. “15 Temmuz Demokrasi Zaferi ve Şehitleri” konulu en az beş cümleden oluşan bir destan kesiti yazınız. (Yazınız; cümle sayısı, verilen konu, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup ile imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

Kazanım: A.2.13. Metni yorumlar.

3. Aşağıda Halit Ziya Uşaklıgil'in *Mai ve Siyah* adlı romanından bir parça verilmiştir.

Haftada üç gece yemekten sonra evden çıkarak, bu sükûn köşesini bırakarak, Vezneciler'e kadar gider; orada saatlerce uğraştıktan sonra maiyetine verdikleri bir uşağın refakatiyle evine gelirdi. O zamana kadar herkes yatmış olduğundan üzerine aldığı anahtarlarla kapıyı açarak hafifçe ayaklarının ucuna basa basa odasına girer, nihayet on altı saatlik bir sa'yin (çalışmanın) ızdırabı pahasına kazanılmış olan yatağına sokulurdu.

Asıl bu Vezneciler seferinden kış esnasında zahmet çekmişti. Öyle ki ders günleri yemeğini yedikten sonra mangalın başında ısınmak mümkün iken buna muvaffak olamayıp soğukta, karların, çamurların içinde tekrar sokağa çıkmak lazım geleceğini düşündükçe eve gitmekten korkar olmuş idi.

Bu parçadaki kahramanın yaşadığı iç çatışma, romanın hangi yapı unsurlarıyla desteklenmiştir? Parçadan örnekler vererek açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

4. Aşağıdaki cümlelerin, anlamına ve yüklemine türüne göre çeşitlerini yazınız.

Suad'ın aşkı onu her zaman yeni bir hayata; hayran olduğu, bilinmeyenin verdiği heyecanın tutkunluğuna, temiz ve saf olduğu için başkalarına benzemeyen bir bağlılığa yöneltiyordu.

Anlamına göre:

Yüklemine türüne göre:

Sevildiğini, sevdiğini, bununla mutlu ettiğini bilerek yaşamaları zaten bir mutluluk değil miydi?

Anlamına göre:

Yüklemine türüne göre:

Kazanım: B.1. Farklı türlerde metinler yazar.

B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

B.6. Metin türüne özgü dil ve anlatım özelliklerine uygun yazar.

5. Aşağıda Halide Edip Adıvar'ın Ateşten Gömlek adlı romanından bir parça verilmiştir.

Perşembe günü Ayşe gelecek, cuma günü meşhur Sultanahmet Mitingi olacaktı... Fatih Mitingi gelmiş, geçmişti. Frenk tarafı İstanbul'daki büyük kalabalığı henüz ciddiye alıp almamakta tereddüt ediyordu. Öyle ya silahsız, ordusuz bir milletin karamsarlığından ne çıkar?

Perşembe sabahı Cemal ile beraber Ayşe'yi vapurdan almaya gittik. Rıhtım kıyamet gibi kalabalık, hâlâ sokakların coşkuyla karışık, somurtkan ve isyankâr havası var. Kalabalığın arasında İhsan uzaktan gözüne ilişti. Bizi görmemiş gibi uzakta duruyordu. Fakat biliyordum ki bizimle beraber olmak için oradadır.

Bu parçayı diyalog hâlinde yeniden yazınız.

(Yazınız; verilen parça, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup ile imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

1. SINAV**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 10****10. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU****SENARYO 2**

Ünite	Konu	Kazanımlar	Soru Sayısı
DESTAN/EFSAANE	OKUMA 1. Dünya edebiyatının ilk destanlarından bir örnek 2. Türk halk edebiyatından bir efsane örneği 3. İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatından bir destan örneği 4. İslamiyet'in kabulünden sonraki dönemden bir destan örneği 5. 1923-1980 dönemi Türk edebiyatından bir yapma destan örneği	A.2.2. Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönem ile ilişkisini belirler.	1
		A.2.10. Metnin üslup özelliklerini belirler.	1
		A.2.11. Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.	1
ROMAN	OKUMA 1. Dünya edebiyatından bir roman örneği 2. Tanzimat Dönemi Türk edebiyatından bir roman örneği 3. Servetifünun Dönemi'nden bir roman örneği 4. Millî Edebiyat Dönemi'nden bir roman örneği Dil Bilgisi Konuları: - Metindeki cümle çeşitlerini bulur ve bunların metindeki işlevlerini belirler. - Metinler üzerinden imlâ ve noktalama çalışmaları yapılır.	A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.	1
		A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.	1
	YAZMA - Öğrencilerden, okudukları bir romanın sonucunu değiştirerek yazmaları, romandaki olay örgüsünü hikâye formunda yazmaları veya romanın bir kesitini diyalog hâlinde yazmaları istenir.	YAZMA KAZANIMLARI B.1-B.12 kazanım ve açıklamaları için bkz. EK 5	1

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
3 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 1, 3 ve 5. sorular
3 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 2, 4 ve 6. sorular

1. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 10

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: A.2.2. Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönem ile ilişkisini belirler.

1. Destanların oluşum evreleri hakkında bilgi veriniz.

Kazanım: A.2.10. Metnin üslup özelliklerini belirler.

2. Aşağıda Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın, *Üç Şehitler Destanı* adlı eserinden bir parça verilmiştir.

Bir muhabbet sarmıştı her yönü,
Vatanı ve bizi seven.

Çoğalmıştık bir uçtan bir uca, rüya gibi,
Büyüyordu ova kendiliğinden.

Neydi damarlarımızda, çoğalan, çoğalan,
Neydi bu tepenin ardı?

İçimizde sadece vatan değil,
Yeryüzü kadar bir şey vardı.

Destan türünün üslup özelliklerinden ikisini, parçadan örnekler vererek yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: A.2.11. Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik öğeleri belirler.

3. Aşağıda *Manas Destanı*'ndan bir parça verilmiştir.

Cakıp, büyük bir düşün yapıp çocuklarına ad vermeye karar verdi. Akbalta “Bu çocuğun adının Manas olduğunu ancak biz bilelim. Kalmuk, Çin ve Moğollar bilmesinler. İsim düşününde bu çocuğun adının “Devcinli” olduğunu ilan edelim.” dedi. Bu ad değişikliğinin sebebi, Çinli Esen Han’ın kâhinlerinin Kırgızlarda Manas adlı bir çocuğun doğuşunu ve bunun Çin ve Kalmuk halkları için büyük bir bela olacağını haber vermeleriydi. Esen Han bu çocuğu aratıyordu. Kırgız beyi Akbalta “Bu oğlan Kalmuk, Çin ve Moğollardan Kırgızların öcünü alacak, yaşı on iki olduğunda Kaplan Manas adı meşhur olacak, şimdilik onun Manas olduğunu düşmanlar bilmesinler.” dedi. Böylece bütün Kırgızlar Manas adını ağızlarına almamaya söz verip ant içtiler.

Bu parçada toplum hayatını yansıtan sosyal, siyasi ve tarihî öğelerden birini yazınız.

Kazanım: A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.

4. Aşağıda Dostoyevski’nin *Suç ve Ceza* adlı romanından bir parça verilmiştir.

Raskolnikov, bitkin bir hâlde tekrar sedire oturdu. “Ne oluyor? Acaba hâlâ sayıklıyor muyum yoksa bütün bunlar gerçek mi? Galiba gerçek... Evet hatırladım: Kaçmalı!.. Elden geldiği kadar çabuk kaçmalı... Mutlaka, mutlaka kaçmalı!.. Evet, ama nereye? Ya elbiselerim nerede? Kunderalarım yok. Kaldırmışlar. Saklamışlar!.. Anlıyorum!.. Ama işte paltom burada!.. Görmemişler!.. Allah’a şükür, işte paralar da masanın üstünde duruyor. İşte senet de burada. Paraları alıp giderim. Kendime başka bir oda tutarım. Beni bulamazlar. Ama ya şu adres bürosu? Bulurlar. Razumihin bulur. Büsbütün kaçmak daha iyi. Hepsine yuf çekip uzaklara... Amerika’ya gitmek daha iyi. Senedi de alırım. Bana orada lazım olur. Daha neler alsam acaba? Onlar beni hasta sanıyorlar. Kalkıp yürüyebileceğimi bilmiyorlar. Hah hah hah!.. Her şeyi bildiklerini gözlerinden anladım. Yalnız şu merdivenlerden bir inebilsem! Ama ya nöbetçiler, polisler varsa!”

Bu parçada öne çıkan anlatım tekniğini metinden örnekler vererek açıklayınız.

1. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 10

SENARYO 2

Kazanım: A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

5. Aşağıdaki cümlelerin, anlamına ve yüklemine türüne göre çeşitlerini yazınız.

Memur olduğum yerde sıdk u ihlasla çalışacağıma emin olmanı rica ederim.

Anlamına göre:

Yüklemine türüne göre:

Artık burada sözü uzatmakta lezzet yoktur.

Anlamına göre:

Yüklemine türüne göre:

Kazanım: B.1. Farklı türlerde metinler yazar.

B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

B.6. Metin türüne özgü dil ve anlatım özelliklerine uygun yazar.

6. Aşağıda Halide Edip Adivar'ın Ateşten Gömlek adlı romanından bir parça verilmiştir.

Perşembe günü Ayşe gelecek, cuma günü meşhur Sultanahmet Mitingi olacaktı... Fatih Mitingi gelmiş, geçmişti. Frenk tarafı İstanbul'daki büyük kalabalığı henüz ciddiye alıp almamakta tereddüt ediyordu. Öyle ya silahsız, ordusuz bir milletin karamsarlığından ne çıkar?

Perşembe sabahı Cemal ile beraber Ayşe'yi vapurdan almaya gittik. Rihtım kıyamet gibi kalabalık, hâlâ sokakların coşkuyla karışık, somurtkan ve isyankâr havası var. Kalabalığın arasında İhsan uzaktan gözüme ilişti. Bizi görmemiş gibi uzakta duruyordu. Fakat biliyordum ki bizimle beraber olmak için oradadır.

Bu parçayı diyalog hâlinde yeniden yazınız.

(Yazınız; verilen parça, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup ile imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)